

Městský úřad Velké Meziříčí

ODBOR VÝSTAVBY A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Radnická 29/1, 594 13 Velké Meziříčí, tel.: 566 501 111, fax : 566 521 657

Č.j.: VÝST/2123/2008/41/2008-sveco

Dne: 18.02.2008

Vyřizuje: Švecová Jana

Telefon: 566 501 136

e-mail: svecova@mestovm.cz

ROZHODNUTÍ

(Závazné stanovisko ve věci obnovy dvou kašen na Masarykově náměstí ve Velké Bíteši, dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn)

Ze strany Města Velká Bíteš, IČO: 00295647, Masarykovo náměstí, č.p.87, Velká Bíteš, byla k odboru výstavby a regionálního rozvoje Městského úřadu Velké Meziříčí dne 16.1.2008 podána žádost o vydání závazného stanoviska dle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn, k obnově dvou kašen na Masarykově náměstí ve Velké Bíteši, parc. č. 151, k.ú. Velká Bíteš. Předmět této žádosti (rozsah obnovy) podrobněji specifikuje projektová dokumentace, která byla jako příloha a nedílná součást žádosti předložena v tomto rozsahu:

- 1.) „*Návrh na restaurování Východní a Západní kašny, Masarykovo náměstí, Velká Bíteš*“, který vypracoval Ak. soch. René Tikal, Stochovská 148, Praha Ruzyně,
- 2.) „*Rekonstrukce Masarykova náměstí a částí ulic Lánice a Růžová ve Velké Bíteši, SO 05 Rekonstrukce stávajících kašen*“, vypracoval: Architektonická kancelář Burian – Křivinka, Kalvodova 13, Brno, prosinec/2007
- 3.) „*Rekonstrukce Masarykova náměstí a částí ulic Lánice a Růžová ve Velké Bíteši, SO 04 Vodní hospodářství kašen*“, vypracoval: Architektonická kancelář Burian – Křivinka, Kalvodova 13, Brno, část technologie vypracoval: Lentus agilis spol. s r.o., Ing. Libor Loveček, Kobylí, dále jen „*předložená dokumentace obnovy kašen*“.

Obě kašny (východní a západní) na Masarykově náměstí ve Velké Bíteši jsou spolu se sochou sv. Jana Nepomuckého nemovitou kulturní památkou, číslo rejstříku ÚSKP: 31142/7-4516.

Městský úřad Velké Meziříčí, odbor výstavby a regionálního rozvoje, jako příslušný orgán státní památkové péče, na základě žádosti vlastníka kulturní památky, kterým je Město Velká Bíteš, se sídlem Masarykovo náměstí 87, 595 01 Velká Bíteš, IČ: 00295647, o vydání závazného stanoviska k obnově dvou kašen na Masarykově náměstí ve Velké Bíteši, parc. č. 151, k.ú. Velká Bíteš, dle předložené dokumentace obnovy kašen, ze dne 15.1.2008, doručené k Městskému úřadu Velké Meziříčí dne 16.1.2008, rozhodl podle § 14 odst.1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (ve znění pozdějších změn), podle vyhlášky č. 66/1988 Sb. (ve znění pozdějších změn), kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a po písemném vyjádření NPÚ ÚOP v Telči, č.j.: NPÚ 372/149/2008, takto:

Obnova dvou kašen na Masarykově náměstí ve Velké Bíteši, parc.č.151, k.ú. Velká Bíteš, spočívající v restaurování a rekonstrukci obou kašen včetně nové technologie vody dle předložené dokumentace obnovy kašen, se považuje z hlediska státní památkové péče za přípustnou při splnění těchto podmínek:

1. Restaurátorské práce na kašnách budou provedeny držitelem povolení MK ČR pro restaurování děl z kamene.
2. Materiál architektury i pískovcové výzdoby (vázy) bude podle potřeby zpevněn vhodnými prostředky, očištěn a zbaven dožilých doplňků, tvarově doplněn a jeho povrch ošetřen vhodnými biocidními a fungicidními prostředky. Následně bude provedena revize a obnova spárování, lokální barevná retuš doplňovaných částí a hydrofobizace.

3. V první etapě prací bude u architektury kašen i u dekorativní výzdoby proveden podrobný průzkum stavu materiálu za použití nedestruktivních metod, který stanoví míru degradace materiálu a upřesní způsob a míru konzervace kamene. Jelikož je pravděpodobné, že přinejmenším jedna z váz je novodobou kopií, potvrdí nebo vyvrátí restaurátorský průzkum tuto skutečnost. Poté může dojít namísto restaurování k její (v případě že jde v obou případech o kopie k jejich) případné výměně za novou, tvarově i barevně shodnou s původní. V případě výměny za kopie bude způsob prezentace před osazením odsouhlasen orgánem památkové péče.
4. Provedení otvorů v kamenné dlažbě dna je možné jen způsobem, který využije spár mezi dlažbou (rozšíření spár). Otvor v dlažbě nebude vytvořen v ploše kamenné desky, ale na jejím okraji za využití spáry.
5. Práce v rámci obnovy budou řádně dokumentovány, vlastník předmětné kulturní památky bude svolávat kontrolní dny, na které budou přizváni pracovníci obou složek státní památkové péče (NPÚ ÚOP v Telči i MěÚ Velké Meziříčí).
6. Po ukončení prací svolá vlastník památky zvláštní kontrolní den, v jehož rámci proběhne za přítomnosti zástupců vlastníka památky a dodavatele prací, dále pracovníků správního úřadu státní památkové péče a odborné organizace státní památkové péče kontrola, zda obnova památky byla provedena v souladu s vydaným závazným stanoviskem. Na tomto kontrolním dnu bude vlastníkovi a zástupci odborné organizace státní památkové péče odevzdán originál závěrečné restaurátorské zprávy. Závěrečná restaurátorská zpráva bude obsahovat náležitosti podle § 10 odst.4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Součástí zprávy bude kvalitní fotodokumentace, zhotovená na fotografický papír.

Účastníci řízení na něž se vztahuje rozhodnutí správního úřadu (*vlastník předmětné kulturní památky, žadatel*):

- Město Velká Bíteš, se sídlem Masarykovo náměstí 87, 595 01 Velká Bíteš, IČ:00295647

O d ů v o d n ě n í

Na centrálním náměstí ve Velké Bíteši jsou umístěny dva vodní prvky – kašny, které doplňují sochu sv. Jana Nepomuckého. Žulové kašny z let 1848-49, jejichž autorem je pravděpodobně kameník Trojan z Velkého Meziříčí, jsou zbudovány na půdorysu oktogonu a tento tvar mají i vždy dva stupně, které je obklopují. Uprostřed obou kašen jsou na čtvercovém postamentu pískovcové vázy, na stěnách soklu kovové reliéfní chrliče s motivem divých mužů, z jejichž úst prýští voda. Dno tvoří u obou kašen dlažba z rozměrných kamenných desek, spojených do čtyř stran kramlemi.

V rámci místního šetření byly kašny zrevidovány a byl posouzen jejich stávající stav. Celkový stav kašen je narušený, spárování je dožilé, kromě lokálních trhlin převážně v okolí kramlů a drobných defektů modelace jsou zřetelné starší vysprávky za použití materiálu s příměsí cementu. Povrch kamene je lokálně korodovaný a znečištěný prachovými depozity, místy se objevují řasy a mechy. Stav památky vyžaduje revizi a obnovu nad rámec pravidelné konzervační péče.

K předmětné obnově dle předložené dokumentace obnovy kašen bylo ze strany odborné organizace státní památkové péče (NPÚ ÚOP v Telči) vypracováno písemné vyjádření č.j.: NPÚ 372/149/2008 (dále jen „odborné vyjádření“). V odborném vyjádření je uvedeno (mimo jiné), že plánovaná obnova včetně obnovení vodního režimu, je (vyjma provedení otvorů do dlažby dna pro účely osvětlení) z hlediska památkové péče žádoucí a lze ji realizovat za výše uvedených podmínek. V první etapě provedený průzkum stavu materiálu pomůže zpřesnit zvolenou metodu restaurování. V případě zjištění, že se jedná o novodobé kopie váz, je možné tyto kopie nerestaurovat a vyměnit je za nové.

Záměr obnovy je zcela v souladu se zájmy památkové péče, neboť v rámci režimu údržby restaurované památky je nutno po uplynutí určité doby zhodnotit stav objektu a korigovat jeho případné negativní změny. Navrhované kroky jsou z hlediska památkové péče vhodné a velkou měrou přispějí k prodloužení životnosti památky.

Požadavek na provádění prací odbornými restaurátorskými kapacitami plyne z výše uvedeného zákona (§ 14a) a souvisí s charakterem kulturní památky - jde o kamennou kašnu se sochařskou výzdobou, tudíž o uměleckořemeslné dílo.

Předpokladem pro stanovení metody restaurování je poznání předmětu ochrany a stavu díla. K získání potřebných informací je nutný přiměřený průzkum, a to adekvátními metodami s využitím soudobých technických možností. Průzkum bude zaměřen na míru narušení hmoty původních částí kašny, především sochařské výzdoby. Průzkumová zpráva - protokol - musí být srozumitelný i pro třetí osoby a jasně strukturován.

Dokumentační činnost z průběhu restaurování a zpracování závěrečné restaurátorské zprávy vyplývá rovněž z platné legislativy (§ 10 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č.20/1987 Sb.).

Odborná organizace státní památkové péče zabezpečuje odborný dohled nad prováděním komplexní péče o kulturní památky (§ 32 zákona č. 20/1987 Sb. v platném znění) a obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává dozor při obnově kulturních památek z hlediska památkové péče (§ 29 zákona č. 20/1987 Sb. v platném znění). Z uvedeného vychází požadavek na svolávání kontrolních dnů, které lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu obou složek památkové péče.

Kontrolní den svolaný po ukončení prací vyplývá z potřeby zjištění, zda práce byly provedeny v souladu se závazným stanoviskem. Měl by předcházet předání a převzetí díla nebo proběhnout současně. Je žádoucí odborné posouzení provedených prací včetně doporučení k převzetí, či naopak upozornění na případné nedodělky a vady.

Vypořádání s návrhy a námitkami účastníků:

Účastníci neuplatnili návrhy a námitky.

S odborným vyjádřením (podkladem rozhodnutí) byli účastníci řízení seznámeni před vydáním rozhodnutí (15.2.2008 – viz. zápis) a k jeho obsahu neuplatnili připomínky

V návaznosti na odborné vyjádření k předmětné obnově doporučuje Městský úřad Velké Meziříčí následující:

- Vypracovat restaurátorskou zprávu podle Metodického listu NPU – Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv č. 4/2006.
- Dodavatele prací smluvně zavázat k vedení restaurátorského deníku.
- V případě provádění prací několika držiteli příslušného povolení k restaurování určit zodpovědného restaurátora jako koordinátora pro jednání s vlastníkem, odbornou organizací a správním úřadem státní památkové péče.

Upozornění:

Součástí zamýšlené obnovy jsou zemní práce (výkop pro základovou desku kašny, výkop pro technologické šachty), které budou prováděny na Masarykově náměstí (na parcele č. 151, k.ú. Velká Bíteš). Masarykovo náměstí ve Velké Bíteši (jako urbanistický celek) je nemovitou kulturní památkou v centrální části památkově chráněného území – MPZ Velká Bíteš. Jedná se tedy o území s možnými archeologickými nálezy. Při zásazích do terénu na takovém území zpravidla dochází k porušení archeologických situací, objektů a nálezů. V takovém případě má archeologie nezastupitelný význam pro rozšíření a prohloubení znalostí o původu a vývoji sídel.

V této souvislosti upozorňujeme žadatele na část třetí zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn (Archeologické výzkumy a nálezy), především na ust. § 22 odst. 2 - *Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu (Archeologický ústav AV ČR Brno tel. 541514111) a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.* O archeologickém nález, který nebyl učiněn při provádění archeologického výzkumu, musí nálezce nebo osoba odpovědná za provádění výkopových prací informovat Archeologický ústav AV ČR v Brně nebo nejbližší muzeum (§ 23 odst. 2 zák. č. 20/1987 Sb.), příslušný stavební úřad a orgán státní památkové péče. Zároveň je třeba učinit opatření nezbytná k tomu, aby nález nebyl poškozen nebo zničen.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení, a to ke Krajskému úřadu kraje Vysočina podáním u Městského úřadu Velké Meziříčí, odboru výstavby a regionálního rozvoje.

Vedoucí odboru výstavby a reg. rozvoje
Ing. Antonín Kozina

Účastníci řízení (obdrží doporučeně do vlastních rukou):

- Město Velká Bíteš, se sídlem Masarykovo náměstí 87, 595 01 Velká Bíteš

Dále obdrží:

- NPÚ ÚOP v Telči